

Додаток
до наказу Міністерства економічного
розвитку і торгівлі України
30.11.2017 № 1745

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку)**

АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253- 93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua

Р І Ш Е Н Н Я

27 листопада 2017 року

Колегія Апеляційної палати Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, затверджена розпорядженням голови Апеляційної палати Перевезенцева О.Ю. від 09.08.2017 № Р/84-17 у складі головуючого Шатової І.О. та членів колегії Теньової О.О., Саламова О.В. розглянула заперечення Богдановича Андрія Яковича проти рішення Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 24.07.2017 про відмову в реєстрації знака для товарів і послуг «КАРАТЕЛЬ, зобр.» за заявкою № т 2016 01192.

Апелянт – Богданович А.Я.

Представник Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» – Палига Н.А.

При розгляді заперечення до уваги були взяті такі документи:

- заперечення (вх. № ВКО/53-17 від 07.08.2017) проти рішення про відмову в реєстрації знака для товарів і послуг «КАРАТЕЛЬ, зобр.» за заявкою № т 2016 01192;
- копії матеріалів заявки № т 2016 01192;
- додаткові матеріали до заперечення (вх. № ВКО/111-17 від 27.09.2017).

Аргументація сторін

На підставі висновку закладу експертизи 24.07.2017 Міністерством економічного розвитку і торгівлі України прийнято рішення про відмову в реєстрації знака для товарів і послуг «КАРАТЕЛЬ, зобр.» за заявкою № т 2016 01192, оскільки заявлене комбіноване позначення є таким, що суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі.

Домінуюча графічна частина позначення сприймається як стилізоване зображення ката.

Семантика словесної частини позначення:

«Каратель – член збройних формувань (зазвичай окупаційних), що здійснюють репресії проти певних груп населення окупованої або підвладної території».

«Каратель – той, хто карає».

Синоніми до слова «каратель» – кат, душитель.

«Каратель – те саме, що каральник».

Каральник – 1) Той, хто карає когось за злочин, провину. 2) Учасник карального загону, каральної експедиції».

«Лексема карателі використана в сучасному мовному протистоянні зі значенням «учасники карального загону, каральної експедиції». В останні кілька місяців використовується прибічниками сепаратизму на позначення українських військових, які беруть участь в антитерористичній операції на Сході України. Завдання пропаганди – укорінити у свідомості мас негативну оцінку самому поняттю «української армії».

Надання будь-яких послуг з використанням заявленого позначення може бути сприйняте як пропаганда культу насильства та жорстокості, що спрямована на порушення етичних норм, що склались у суспільстві на основі традиційних духовних цінностей, уявлень про добро, честь, гідність, справедливість.

Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (розділ II, стаття 5, пункт 1).

Великий тлумачний словник сучасної української мови – уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005, с. 523. АВВУУ Lingvo x3

<https://uk.wikipedia.org/wiki/Каратель>

http://dspace.kspu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/1887/1/Вогнехреще_або_неологізми_як_відображення_військового_протистояння.pdf

<http://www.ridnamova.kiev.ua/html/3.3.html>

<http://sum.in.ua/s/karatelj>

<http://sum.in.ua/s/karaljnyk>

[https://ru.wikipedia.org/wiki/Каратель_\(значения\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Каратель_(значения)).

Апелянт – Богданович Андрій Якович заперечує проти рішення про відмову в реєстрації і просить розглянути наступні доводи на користь надання правової охорони знаку за заявкою № m 2016 01192.

Апелянт зазначає, що у заявленому позначенні слово «Каратель» застосовано у зовсім іншому значенні, ніж те, що наведене у рішенні експертизи, а саме у значенні: «Каратель – той, хто карає когось за злочин чи провину». Саме воно міститься як основне тлумачення слова «каратель» у словниках української мови.

Апелянт вважає, що визначення «той, хто карає когось за злочин чи провину» не може суперечити публічному порядку, принципам гуманності і моралі, оскільки термін «покарання» вживається в українському законодавстві, зокрема розділом X Загальної частини Кримінального кодексу України визначено це поняття, та встановлено його види. Зокрема, частина 3 статті 50

цього Кодексу визначає, що: «покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність».

Крім того, апелянт зазначає, що заявлене позначення вже використовується у зв'язку з проектом громадської організації «Фундація.101», а саме: Всеукраїнська книга скарг «КАРАТЄЛЬ», який є зручним безкоштовним сервісом для направлення скарг на правопорушення задля вирішення зафіксованих громадянами проблем та має на меті підвищення рівня довіри з боку громадян до органів державної влади України. Суть сервісу полягає у наданні можливості легко притягати до відповідальності винних у порушенні прав громадян. Слово «Каратель» використовується з іронічним підтекстом, що символізує можливість громадян покарати винних осіб за порушення їхніх прав.

Проект здійснюється громадською організацією «Фундація.101». Механізм роботи проекту передбачає можливість зафіксувати за допомогою мобільного додатка, доступного для платформи iOS та Android, правопорушення із певних категорій, як то: продаж простроченого товару, куріння в закладах харчування, порушення благоустрою, пошкодження дорожнього покриття, вимагання хабара, хамство службової особи тощо. Після фіксації зазначеного, інформація направляється до юристів організації, які, у свою чергу, направляють звернення до відповідного органу державної влади, який зобов'язаний це порушення усунути.

Проект був презентований на прес-конференції в Українському кризовому медіа-центрі 20 квітня 2017 року і з моменту його презентації в українських та закордонних засобах масової інформації та соціальних мережах налічується близько 300 згадувань позначення «КАРАТЄЛЬ», у тому числі на центральних телеканалах та радіостанціях, серед яких: 5 канал, ICTV, ЗІК, «Громадське радіо», «Промінь», «Весті», а також в Інтернет-виданнях: «Українська правда», «Наш Київ».

Апелянт зазначає, що з моменту запуску сервісу жодного негативного сприйняття назви проекту та графічного зображення в соціальних мережах та українських засобах масової інформації ним або громадською організацією «Фундація.101» зафіксовано не було.

Наразі в розробці знаходиться додатковий розділ додатка «Книга скарг», через який можна буде направляти скарги до органів влади без обробки її юристом організації. Для підключення до цього розділу мобільного додатка апелянтом проведено переговори з комунальним підприємством «Київпастрас» та Житомирською міською радою, які погодились працювати через мобільний додаток «Каратель». Зазначене, на думку апелянта, свідчить про те, що заявлене позначення не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі.

З огляду на викладене апелянт просить відмінити рішення Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 24.07.2017 про відмову в реєстрації знака за заявкою № m 2016 01192 та надати правову охорону цьому знаку.

Колегія Апеляційної палати вивчила і проаналізувала аргументацію сторін, що міститься в матеріалах справи, і яку наведено під час розгляду заперечення в апеляційному засіданні.

Колегія Апеляційної палати перевірила відповідність заявленого за заявкою № т 2016 01192 позначення умовам надання правової охорони, встановлених пунктом 1 статті 5 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (далі – Закон), з урахуванням пункту 4.3 Правил складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг у редакції, затвердженій наказом Державного патентного відомства України від 20 серпня 1997 року № 72, зі змінами (далі – Правила).

Відповідно до пункту 1 статті 5 Закону правова охорона надається знаку, який не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі, вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» та на який не поширюються підстави для відмови в наданні правової охорони, встановлені цим Законом.

Правові засади щодо дотримання публічного порядку та захисту моральності в Україні визначені Конституцією України, іншими законодавчими актами України, а також загальновизнаними нормами і принципами міжнародного права.

Сутність понять «публічний порядок», «гуманність» і «мораль», що включені до пункту 1 статті 5 Закону, визначаються через основні права і свободи людини та суспільства в цілому, які базуються на положеннях загального законодавства України та спеціального законодавства щодо правової охорони знаків.

Під час встановлення того, чи суперечить заявлене позначення публічному порядку, принципам гуманності і моралі, враховуються всі особливості, що можуть бути притаманні заявленому позначенню, в тому числі сучасне розуміння значення (суті) слів або зображень, що є його елементами, та їх сприйняття в суспільстві, а також відомості і документи, що можуть свідчити на користь реєстрації знака.

Заявлене позначення **КАРАТЕЛЬ** є комбінованим і складається із зображення шестикутника зеленого кольору, у центрі якого розміщено стилізоване зображення маски – капюшона чорного кольору з трикутними прорізами для очей. У нижній частині під зображенням розміщено напис «КАРАТЕЛЬ», виконаний заголовними літерами кириличного алфавіту чорного кольору. Напис підкреслений зеленою горизонтальною лінією.

Позначення подано на реєстрацію відносно послуг 38 класу Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрації знаків (далі – МКТП), а саме: «телекомунікаційні послуги; абонентський телеграфний зв'язок; забезпечування доступу до баз даних; забезпечування користувачів доступом до глобальних

комп'ютерних мереж; забезпечування спілкування в інтернет-чатах; забезпечування спілкування на форумах у режимі он-лайн; забезпечування телекомунікаційним з'єднанням із глобальною комп'ютерною мережею; забезпечування телекомунікаційними каналами для телемагазинів; зв'язок за допомогою волоконно-оптичних мереж; зв'язок за допомогою комп'ютерних терміналів; зв'язок за допомогою стільникових телефонів; інформування щодо телекомунікаційних послуг; пейджингові послуги (з використанням радіо, телефону або інших засобів електронного зв'язку); передавання відеоданих на вимогу; передавання вітальних листівок он-лайн; передавання електронною поштою; передавання повідомлень і зображень за допомогою комп'ютера; передавання телеграм; передавання цифрових файлів; пересилання повідомлень; послуги відеоконференцзв'язку; послуги голосової пошти; послуги електронних інформаційних табло (телекомунікаційні послуги); послуги з телекомунікаційної маршрутизації та з'єднування; послуги інформаційних агентств; послуги телеконференцзв'язку; потокове передавання даних; прокат апаратури для пересилання повідомлень; прокат модемів; прокат телекомунікаційного обладнання; прокат телефонів; прокат факсимільної апаратури; прокат часу доступу до глобальних комп'ютерних мереж; радіозв'язок; радіотранслявання; супутниковий зв'язок; телевізійне транслявання; телевізійне транслявання кабельними мережами; телеграфний зв'язок; телеграфні послуги; телефонний зв'язок; телефонні послуги; транслявання засобами бездротового зв'язку; факсимільне передавання.»

Колегія Апеляційної палати дослідила заявлене позначення з метою з'ясування того, чи може бути сприйняте надання будь-яких послуг з використанням заявленого позначення як пропаганда культу насильства та жорстокості, що спрямована на порушення етичних норм, що склались у суспільстві на основі традиційних духовних цінностей, уявлень про добро, честь, гідність, справедливість.

«КАРАТЕЛЬ, я, чол. Те саме, що каральник.

КАРАЉЬНИК, а, чол. 1). Той, хто карає когось за злочин, провину. *Для злих каратель невблаганний, ...2).* Учасник карального загону, каральної експедиції. *Груди його некла ненависть до каральників, що вже піднімали гвинтівки* (Семен Склярєнко, Карпати, II, 1954, 343); *А в селах пожежі без краю цвіли, а в селах каральники і шомполи* (Володимир Сосюра, I, 1957, 451)». (Академічний тлумачний словник (1970—1980) Словник української мови <http://sum.in.ua/s/karaljnyk>)

«КАРАТИ, аю, аєш, недок., перех.

1. Завдавати кари, накладати кару, покарання за що-небудь. — *І ворогів наших ми каратимемо вже всі разом, всією нашою зброєю, всією силою* (Вадим Собко, П'єси, 1958, 60); *Не буду вас карать громами; Олимп заставлю вимітать* (Іван Котляревський, I, 1952, 249); [Танкіст:].

2. Завдавати мук, тортур; мучити. *У городі Немирові шляхтичі стояли, у городі Немирові козаків карали* (Ярослав Шпорта, Вибр., 1959, 316)».

(Найповніший тлумачний словник української мови онлайн V&V Project <http://eslovnyk.com/карати>)

З огляду на викладене, колегія Апеляційної палати вважає, що наведене у рішенні тлумачення слова «Каратель» як члена збройних формувань, що здійснюють репресії, є вторинним значенням, що виникло у певний час і у певній ситуації та використовується головним чином в означеннях, а отже, може бути сприйняте певною часткою суспільства як пропаганда жорстокості, спрямована на порушення етичних норм. У зв'язку з цим, колегія Апеляційної палати вважає, що підстава для відмови в наданні правової охорони позначенню «КАРАТЕЛЬ, зобр.» за заявкою № т 2016 01192, встановлена пунктом 1 статті 5 Закону, застосована у висновку закладу експертизи та відповідно у рішенні Мінекономрозвитку від 24.07.2017 правомірно.

Разом з цим колегія Апеляційної палати дослідила додані до заперечення документи з метою виявлення можливості того, що хто-небудь може вирішити, що це позначення чи його елемент суперечитиме публічному порядку, принципам гуманності і моралі у певних обставинах.

За результатами дослідження колегія Апеляційної палати встановила наступне.

20 квітня 2017 року у місті Києві апелянтом разом з волонтерами Центру People's Project та Громадською організацією «Фундація.101» презентовано безкоштовний мобільний додаток «Каратель», за допомогою якого українці можуть поскаржитися на правопорушення, зокрема на вимагання хабара, хамство, порушення правил паркування, продаж простроченого товару, куріння в закладах харчування, порушення благоустрою або яму на дорозі.

За допомогою мобільного додатка «Каратель» будь-яка особа може сфотографувати або зняти відео майже будь-якого порушення своїх прав та відправити цю інформацію команді професійних юристів громадської організації «Фундація.101», які опрацюють заявку та надішлють звернення до відповідного органу державної влади або приватної структури, що будуть зобов'язані це порушення усунути. При цьому особисті дані користувачів будуть доступні лише обмеженому колу співробітників Громадської організації «Фундація.101» та не будуть фігурувати у зверненнях до органів влади чи приватних структур. <https://hromadske.ua/posts/u-kyievi-prezentuvaly-dodatok-dlia-skarh-na-iamy-na-dorohakh-abo-khabari>

Інформаційні повідомлення щодо послуг під заявленим позначенням були розміщені апелянтом у мережі Інтернет на більше ніж 200 сайтах, серед яких:

www.shram.kiev.ua/forum/index.php?showtopic=33779 Захиста прав и свобод украинцев - проект Каратель – Давайте сделаем Украину лучше вместе!;

http://vgolos.com.ua/news/ukrainsyam_stvoryly_bezkoshtovnyy_mobilnyy_dodatok_dlya_skarg_karatel_261535.html 20 квітня в Україні запрацював безкоштовний мобільний додаток для скарг «Каратель»;

https://24tv.ua/karatyel_dlya_ukrayintsiv_stvorili_diyeviy_mobilniy_dodatok_dlya_skarg_n808480 Волонтери розробили безкоштовний мобільний додаток «Каратель»;

<http://gordonua.com/ukr/news/society/ukrajinski-volonteri-stvorili-mobilnij-dodatok-karatjel-dlja-skarg-na-pravoporushennja-184365.html> Українські волонтери створили мобільний додаток «Карател» для скарг на правопорушення;

<https://www.depo.ua/ukr/life/karati-legko-v-ukrayini-zapustili-mobilnogo-karatyelya-20170420559022> «Проект «Карател» — це безкоштовний мобільний додаток, за допомогою якого можна в кілька дотиків поскаржитися на майже будь-яке правопорушення;

<https://www.5.ua/nauka/volontery-zapustyly-mobilnyi-dodatok-iakym-mozhna-rozviazuvaty-suspilni-problemy-143667.html> Волонтери People's Project запустили мобільний додаток, яким можна розв'язувати суспільні проблеми;

<https://provse.te.ua/2017/04/interaktyvnyj-servis-karatjel-dopomozhe-zahystyty-porusheni-prava/> Інтерактивний сервіс «Карател» допоможе захистити порушені права;

www.gazeta-misto.te.ua/karatel/ Жорстокий «Карател» уже доступний тернополянам - Газета Місто;

xpress.sumy.ua/news/society/10091/ Сьогодні, 20 квітня, в Українському кризовому медіа-центрі (УКМЦ) офіційно представили мобільний додаток «Карател»;

<https://inforesist.org/volonteryi-sozdali-mobilnoe-prilozhenie-karatel-dlya-zhalob-ukraintsev/> 20 апр 2017 ... Волонтеры People's Project создали мобильное приложение «Карател» для жалоб украинцев;

headnews.net/news-ukraine-europe-world/today-news-1784 Мобильное приложение «Карател» поможет гражданам ... 20 апр 2017; ...

<https://donbass.comments.ua/news/129277-noviy-servis-karatel-okazalsya-srazu-vostrebovannym> Донбасс 21 апр 2017 ... Новый сервис «Карател» оказался сразу востребованным Скачать приложение можно со страницы в интернете karatel.101.ua;

<https://2plus2.ua/1plus1video/dzhedai-voiny-dorog/2017/70-vypusk-v-ukraine-zarabotal-interaktivnyu-servis-karatel> ДЖЕДАІ. Воїни доріг 2017 70 випуск онлайн на 1+1 video;

<https://itc.ua/news/karatel-servis-yuridicheskoy-pomoshhi-grazhdanam-ot-ukrainskih-volontorov/> «Карател» — сервис юридической помощи гражданам от украинских волонтеров; ...

galinfo.com.ua/news/mobilnyu_dodatok_karatjel_karaty_legko_258115.html Мобільний додаток Карател карати легко Новини Львів; ...

credo.pro/2017/04/181157 Карати легко!» — мобільний додаток, що розв'язує ... - Credo...Івано_Франківськ;

Інформаційні повідомлення та презентація проекту «Карател» також були представлені у соціальних мережах Facebook, Twitter, Youtube, Instagram (<http://www.facebook.com/group/IHateUkrAvtoDor/permalink/1290289601067229>; <http://twitter.com/lamKrus/status/852138601160814592>; <http://www.youtube.com/watch?v=7t4btoCtVh4>; <http://www.thepictaram.club/instagram/fund101>).

У період з 20.04.2017 по теперішній час у системі мобільного додатка «Карател» зареєстровано понад 13,5 тис. користувачів, а через мобільний

додаток направлено до «Фундації. 101» понад 3,5 тисяч скарг, які опрацьовані юристами організації та звернення з вимогами направлені до відповідних органів та структур. Про це йдеться на сайті громадської організації-засновника «Фундація. 101».

Результати ефективності таких звернень команда проекту «Каратель» щомісяця публікує на сайті Центру волонтерів People's Project www.peoplesproject.com/reports/karatyel-.

У період з травня по вересень місяць 2017 року позитивно вирішено звернення команди проекту «Каратель» за скаргами користувачів мобільного додатка, зокрема щодо: аварійного стану бетонної огорожі одного зі столичних супермаркетів «Сільпо», що знаходиться на вул. М. Малиновського, 34;

ям та баюрів у дворі будинку на проспекті Георгія Гонгадзе, провалля біля будинку № 9 на вулиці Академіка Єфремова, ями поблизу будинку на вул. Виборзькій № 38/19 у Києві; ями на дорозі по вул. Авіаційній та провалу в асфальті посеред пішохідного переходу на вул. Котляревського № 20 у Харкові; ями на вул. Антоненка-Давидовича на перехресті біля будинку № 9 і місцевою церквою у Львові;

відсутності частини огорожі на Оболонській набережній у Києві;

ремонту траси міжнародного значення М-04 Знам'янка–Луганськ–Ізварине та проблем з дорожнім покриттям через селище Куколівка (Кіровоградська область);

розфарбованого скляного фасаду автобусної зупинки на вул. Клочківській № 99 А у Харкові;

стану пандусу на сходах другого під'їзду будинку № 63/5 на вул. Ірпінській у Києві;

зламаного зливоприймача на бульварі Шевченка № 71/15 у Запоріжжі;

понівеченої під час ремонту пішохідної доріжки у сквері поблизу будинку № 24А на проспекті Героїв Сталінграду у Києві;

смітника на тротуарі між будинками №№3 і 5 по вулиці Білоусова у Чернівцях;

небезпечної ями на вул. Новогоспітальна № 24 Б в Києві, провалля на місці неприкритого кришкою люку на вул. Владислава Зубенка № 15 у Харкові, неприкритого люку на вул. Поштова № 83 у Запоріжжі, аварійного дерева під будинком №1 на вул. Двінській;

неправильного паркування автомобіля марки Toyota з державним номером у Харкові (go.101.ua/gb. #каратилегко #каратилегко. <http://www.thepictaram.club/instagram/fund101>).

Про ефективність функціонування проекту «Каратель» свідчить позитивна реакція держаних органів та інших організацій на звернення, що підтверджується наданими апелянтом листами-відповідями щодо вжитих заходів за конкретними випадками порушень. За результатами вирішення/не вирішення проблеми команда проекту «Каратель» щомісяця складає Рейтинг ефективності органів влади, що формується на підставі оцінок користувачів, які отримали відповіді на свої заяви. Рейтинг публікується на сайті Центру волонтерів People's Project.

Розглядом додаткових матеріалів колегія Апеляційної палати встановила, що проект «Каратель» підтримується суспільством і громадськістю, як такий, що спрямований допомогти людям у вирішенні соціальних проблем, які наразі існують в українському суспільстві.

З огляду на обставини, пов'язані з фактичним використанням заявленого позначення (мета проекту «Каратель», результати його функціонування, відгуки користувачів проекту, реакція державних органів тощо), колегія Апеляційної палати вважає, що використання як знака позначення за заявкою № т 2016 01192 у зв'язку із заявленими послугами не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі.

За результатами розгляду заперечення у межах мотивів, викладених заявником у запереченні та під час його розгляду, а також дослідивши матеріали апеляційної справи, колегія Апеляційної палати дійшла висновку про наявність підстав для задоволення заперечення.

Керуючись Законом України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», Регламентом Апеляційної палати Державної служби інтелектуальної власності України, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 15.09.2003 № 622, колегія Апеляційної палати

в и р і ш и л а:

1. Заперечення Богдановича Андрія Яковича задовольнити.
2. Рішення Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 24.07.2017 про відмову в реєстрації знака відмінити.
3. Зареєструвати, за умови сплати збору за публікацію відомостей про видачу свідоцтва та державного мита (адміністративного збору) за видачу свідоцтва України, знак «КАРАТЕЛЬ, зобр.» за заявкою № т 2016 01192 відносно заявлених послуг 38 класу МКТП.

Рішення набирає чинності з дати його затвердження наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Головуючий

І.О. Шатова

Члени колегії

О.О. Теньова

О.В. Саламов